

ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΚΕ'

Μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ

ΜΑΡΚΟΥ

ΕΙΔΗΣΙΣ.

Ἰστέον ὅτι, ἐὰν ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου συμπέσῃ ἐντὸς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἢ ἐντὸς τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, αὕτη μετατίθεται τῇ Τρίτῃ τῆς Διακαινησίμου.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ.

Εἰς τό, Κύριε ἐκέκραξα, ἰστώμεν Στίχους ς', καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ τῆς Ἑορτῆς γ' καὶ τοῦ Ἀποστόλου Στιχηρὰ Προσόμοια γ'.

Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τῶν θεηγόρων λογίων, τὸν συγγραφέα πιστοί, καὶ τῆς Αἰγύπτου μέγαν, πολιούχον ἀξίως, ὑμνήσωμεν βοῶντες· Μάρκε σοφέ, διδασκαίς καὶ πρεσβείαις σου, πρὸς τὸν ἀκύμονα βίον καθοδηγῶν, μὴ διαλίπῃς τοῦ Χριστοῦ ἔραστά.

Συνοδοιπόρος ἐγένου, τοῦ Σκεύους τῆς ἐκλογῆς, καὶ σὺν αὐτῷ διήλθες, πᾶσαν Μακεδονίαν· ἐν Ῥώμῃ δὲ φοιτήσας τοῦ Πέτρου ἡδύς, ἐρμηνεὺς ἀναδέδειξαι καὶ ἀνεπαύσω ἀθλήσας θεοπρεπῶς, ἐν τῇ Αἰγύπτῳ Μάρκε φίλε Χριστοῦ.

Τὰς κεκαυμένας καὶ χέρσους, ψυχὰς ἐλίπανας, τοῖς φωταυγέσι λόγοις, τοῖς τοῦ Εὐαγγελίου· διό σου θεῖε Μάρκε, παιδρῶς σὺν ἡμῖν, Ἀλεξάνδρεια σήμερον, πανηγυρίζει τὴν μνήμην καὶ εὐφημεῖ, προσκυνοῦσά σου τὰ λείψανα.

Ἔτερα Προσόμοια.

Ἦχος ὁ αὐτός. Πανεύφημοι Μάρτυρες.

Ὡς Μάρκε πανάριστε τρυφῆς, τὸν χειμάρρουν ἔπιες· ὡς ἐξ Ἑδέμ δὲ ἐξώρμησας, περιφανέστατος, ποταμὸς εἰρήνης, περικλύζων νάμασι, τοῦ εὐαγγελικοῦ σου κηρύγματος, τῆς γῆς τὸ πρόσωπόν, Ἐκκλησίας τὰ συστήματα, καταρδεύων, θεοπνεύστοις δόγμασιν.

Ὡς Μάρκε θεόληπτε Μωσῆς, Αἰγυπτίους πρῶην μὲν, ἐν τῇ θαλάσῃ ἐβύθισεν· αὐτὸς δὲ πάνσοφε, ἐκ θαλάσσης τούτους, τῆς ἀπάτης εἴλκυσας, δυνάμει τοῦ αὐτοῖς μετὰ σώματος, ἐπιδημήσαντος, καὶ τὰ τούτων χειροποίητα, καθελόντος, ὑψηλῷ βραχίονι.

Ὡς Μάρκε πανίερε φωτί, ὁμιλῶν τοῦ Πνεύματος, πνευματικὸς ὄλος γέγονας· καὶ νῦν πανόλβιε, ταῖς πρὸς τὸν Δεσπότην, ἀνεנדότοις

νεύσεσι, καὶ μακαριωτάταις ἐλλάμψεσι, θέσει θεούμενος, μυστηρίου τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ τέλος, εὐρες τὸ πολύευκτον.

Δόξα... Ἦχος πλ. β'.

Σοῦ ἐξεχύθη ἡ χάρις ἐν χεῖλεσι, Μάρκε Ἀπόστολε, καὶ γέγονας ποιμὴν, τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, διδάσκων τὰ λογικὰ πρόβατα, πιστεύειν εἰς Τριάδα ὁμοούσιον, ἐν μιᾷ Θεότητι.

Καὶ νῦν... τῆς Ἑορτῆς.

Εἴσοδος. Φῶς ἰλαρόν. Τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ Ἀναγνώσματα.

Πράξεων τῶν Ἀποστόλων τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. ιβ' 12-17).

Ε' ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, συνιδὼν ὁ Πέτρος ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι. Κρούσαντος δὲ αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι ὀνόματι Ῥόδη, καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον· Μαίνη. Ἡ δὲ διίσχυρίζετο οὕτως ἔχειν· οἱ δὲ ἔλεγον· Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων. Ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. Κατασείσας δε αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ Κύριος ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς, εἶπε δὲ· Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

Πράξεων τῶν Ἀποστόλων τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. ιβ' 25, ιγ' 1-12).

Ε' ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, Βαρνάβας καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἱερουσαλήμ πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

Ἦσαν δὲ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ ἐπικαλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναὴν τε Ἡρῴδου τοῦ τετράρχου σύντροφος καὶ Σαῦλος. Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστευόντων εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν Βαρ-

νάβαν καὶ τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. Τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες αὐτοῖς τὰς χεῖρας ἀπέλυσαν.

Οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου κατήλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθεν τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον, καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου εὗρον τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς, ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. Οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀντίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας ὁ μάγος - οὕτω γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ - ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος δὲ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἀτενίσας πρὸς αὐτὸν εἶπεν· ᾧ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ραδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύση διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας; Καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ Κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔση τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα δὲ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγός. Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονός ἐπίστευσεν, ἐκπλησσομένος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου.

Πράξεων τῶν Ἀποστόλων τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. ιε' 35-41).

Ε' ν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, Παῦλος καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν· Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσι. Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο συμπαραλαβεῖν τὸν Ἰωάννην τὸν ἐπικαλούμενον Μάρκον· Παῦλος δὲ ἤξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον. Ἐγένετο οὖν παροξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον. Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθε, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν

ἀδελφῶν, διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

Εἰς τὴν Λιτὴν.

Στιχηρὰ Ἰδιόμελα.

Ἦχος πλ. β'.

Τῆς χορείας τῶν ἐβδομήκοντα τελῶν μαθητῶν, αὐτόπτης καὶ αὐτὸς τοῦ Λόγου, καὶ ὑπηρετῆς ἠξίωσαι γενέσθαι, Εὐαγγελιστὰ Μάρκε Ἀπόστολε· διὸ καὶ νῦν, τοῖς πιστῶς ἐκτελοῦσι τὴν αἰσεβάστων μνήμην σου, θείας κοινωνοὺς μερίδος ἀξίωσον, κληρονόμους τε Θεοῦ, καὶ παραδείσου οἰκήτορας.

Ἔτερα.

Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου.

Ἦχος α'.

Τῆς πρὸς τὸν θεῖον Βαρνάβαν συγγενείας σου ὁ βαθμὸς ἐπετάθη, Μάρκε εὐαγγελιστὰ καὶ ἀπόστολε, διὰ τῆς ἐν Χριστῷ εὐαγγελικῆς συμπορείας· τούτῳ γὰρ καὶ τῷ Παύλῳ ἠκολούθησας, ὑπηρετῶν εὐπειθῶς ταῖς χρείαις, ὡς διάκονος ὁμόψυχος καὶ πιστός. Μαθητευθεὶς δὲ τὸν τρόπον τοῦ κηρύγματος, ἰσοφαῆς φωστὴρ ἀναδέδειξαι, ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ ἐλθῶν. Ἦς τὴν φυτεῖαν μὴ παύση καταποτίζων σαῖς εὐχαῖς, πρὸς τὸν φιλόανθρωπον Κύριον.

Ἦχος β'.

Λεοντείως βρυχήσας θεῖε Μάρκε ἀπόστολε, ὡς κνώδαλα ἐπτόησας τὰ εἰδωλικά σεβάσματα, τὴν μεγαλόνησον Κύπρον εὐαγγελισάμενος, καὶ ἐστερέωσας τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν νεοφύτων, ὡς γεωργὸς θεοφορούμενος· τὸν δὲ Αὐξίβιον ἐλκύσας θαυμαστῶς εἰς τὴν πίστιν. θέμεθλον ἀνέδειξας τῆς νεοπαγοῦς Ἐκκλησίας, καὶ Ἱεράρχην θαυματουργόν. Μεθ' οὗ πρέσβευε Εὐαγγελιστὰ παμμακάριστε, ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν φιλόανθρωπον Κύριον.

Ἦχος γ'.

Τὴν Σολέαν ἐλευθέρωσας τῆς εἰδωλικῆς ματαιότητος, κατενέωσας ταύτην σοφῶς Εὐαγγελίου τῷ φωτὶ Μάρκε ἀπόστολε· καὶ τὴν Κύ-

προν διελθῶν ἅπασαν ὡς χριστόφωτος κομήτης, πανταχοῦ τὴν δύναμιν τοῦ Κυρίου τοῖς θαύμασιν ἐφανέρους. Διὸ καὶ ἐξ ἡμῶν δέχου τὸν εὐγνώμονα τοῦτον ὕμνον, ὡς ἀντίδωρον τῆς πατρῴας εὐσεβείας, δι' ἧς ἐν ἀφθαρσίᾳ παρὰ σοῦ ἀρχαιόθεν, Εὐαγγελιστὰ ἐπλουτίσθημεν.

Ἦχος δ'.

Τοῦ Πέτρου κατὰ χάριν υἰοθετικὴν γενόμενος ἐπιστήθιος, τούτου καὶ ὁμότροπος ἀνεδείχθη Μάρκε θεῖε ἀπόστολε. Ἐμπλησθεὶς γὰρ ἐν τῇ Σιῶν τοῦ θεοῦ Πνεύματος, ἐκεῖθεν ἐξώρμησας ὡς φωτόμορφος γίγας, τοῦ ἡλίου Χριστοῦ κομίζων τὸ ἀειφεγγές καὶ σωτήριο κήρυγμα. Ἐν δὲ τῇ νήσῳ Κύπρῳ μετὰ Βαρνάβα ἀγωνισάμενος, πολὺν καὶ ἄριστον ἔσχε τὸν σωτήριο καρπὸν· τοῖς γὰρ ἐπακολουθοῦσί σοι σημείοις καὶ θαύμασι δοξαζόμενος, πλείονας ἠλίευες μυστικῶς εἰς τὸ Εὐαγγέλιον. Διὸ ἐν παραδείσῳ νῦν ἀυλιζόμενος, πρέσβευε ὡς φιλότεκνος, ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς Κύριον.

Δόξα... Ἦχος πλ. α'.

Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου.

Τὸν τῆς Μαρίας υἱὸν καὶ ἀνεψιὸν Βαρνάβα, τὸν ὁμόψυχον Πέτρου καὶ Παύλου συνοδίτην, Μάρκον τὸν πανένδοξον εὐαγγελιστὴν, δεῦτε Κύπριοι τιμήσωμεν· καὶ γὰρ ἰδρῶτας ἀποστολικοὺς ἐξέχεεν ἐνταῦθα ὁ μακάριος, μετεγκεντρίζων ἀπὸ τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων, εἰς τὴν καλλιέλαιον τοῦ Χριστοῦ τοὺς ἡμῶν πατέρας. Ὅθεν ὡς ἀντιμίσθιον τοῦ κόπου αὐτοῦ δῶμεν, τὴν ὀρθοδοξίαν τῆς πίστεως καὶ τὴν ἐν πράξεσιν σωφροσύνην, ὅπως συμμετοχοὶ γενώμεθα τῆς τῶν οὐρανῶν Βασιλείας, ἣν διὰ τούτου ἐμάθομεν.

Καὶ νῦν... τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τὸν Στίχον.

Στιχηρὰ Προσόμοια.

Ἦχος α'. Πανεύφημοι Μάρτυρες.

Ω Μάρκε θεόσοφε σοφοῦ, γραμματέως κάλαμος, καὶ ὀξυγράφου γεγέννησαι, Χριστοῦ τὴν σάρκωσιν, θεοπνεύστως γράφων, καὶ τρανῶς φθεγγόμενος, ζωῆς ἀτελευτήτου τὰ ῥήματα, ἐν ἧ

δυσώπησον, ἐγγραφήναι τοὺς ὑμνοῦντάς σε, καὶ τιμῶντας τὴν ἐνδοξον μνήμην σου.

Στίχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ.

Ω Ἰ Μᾶρκε πανεύφημε Χριστόν, εὐαγγελιζόμενος, τὴν οἰκουμένην διέδραμες, καθάπερ ἥλιος, ἀφανίζων πᾶσαν, ταῖς ἀυγαῖς τοῦ Πνεύματος, τὴν τῆς πολυθείας σκοτόμαιναν· καὶ νῦν ἰκέτευε, φωτισθῆναι τοὺς ὑμνοῦντάς σε, καὶ τρυφῶντας τῶν σῶν λόγων ἐνδοξε.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.

Ω Ἰ Μᾶρκε Ἀπόστολε ἐν οἷς, τὸ πρὶν ἐπλεόνασε, τῆς ἀσεβείας ἢ ἄνοια, αὐτὸς ἐκήρυξας, Αἰγυπτίων σκότος, φωτισμῶ τῶν λόγων σου, διώκων θεοκῆρυξ πανόλβιε· καὶ νῦν ἰκέτευε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα... Ἦχος πλ. δ'.

Δ εὔτε τῆς οὐρανοῦ μυσταγωγίας τὸν κήρυκα, καὶ ὑποφήτην τοῦ Εὐαγγελίου, ψαλμικαῖς ὑμνωδίαις, Μᾶρκον πάντες εὐφημήσωμεν· οὗτος γὰρ ποταμὸς ἀνεδείχθη τοῦ νοητοῦ Παραδείσου, τὰς ψυχικὰς ἀρούρας, τοῖς οὐρανοῖς ὄμβροις ἐπάρδων, καὶ καρποφόρους δεικνύων Χριστῶ τῶ Θεῶ, τῶ παρέχοντι πᾶσι, ταῖς πρεσβείαις αὐτοῦ, ἰλασμόν, φωτισμόν, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν... τῆς Ἑορτῆς.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'.

Α πόστολε ἅγιε, καὶ Εὐαγγελιστὰ Μᾶρκε, πρέσβευε τῶ ἐλεήμονι Θεῶ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τ οῦ Πέτρου συνέκδημος, καὶ κοινωνὸς ἱερός, τοῦ Λόγου διάκονος, καὶ ὑποφήτης σω-

φός, ἐδείχθης Ἀπόστολε· ὅθεν τὸ τοῦ Σωτῆρος, Εὐαγγέλιον θεῖον, Μᾶρκε διαχαράττεις, ὡς οὐράνιος μύστης· διὸ Εὐαγγελιστὰ σε, πόθῳ γεραίρομεν.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου.

Σ υνοδὸς θείου Παύλου καὶ Βαρνάβα γενόμενος, ἦλθες μάκαρ Μᾶρκε εἰς Κύπρον, ὡς νεφέλη χριστόφωτος· κομίσας σωτηρίας δροσισμόν, ἀπέσεισας τὴν πλάνην τῶν ψυχῶν, ἀρχιτέκτων Ἐκκλησίας ἀναδειχθεῖς, καὶ στόμα θείας Χάριτος. Δόξα τῶ σε καλέσαντι Χριστῶ, δόξα τῶ σε δοξάσαντι, δόξα τῶ διὰ σοῦ Κύπρου λαόν, πρὸς πίστιν ὁδηγήσαντι.

Καὶ νῦν... τῆς Ἑορτῆς.

Καὶ Ἀπόλυσις.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ.

Μετὰ τὴν α' Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου, Σωτήρ.

Ε ἰς ὕψος ἀνελθὼν, ἀρετῶν θεῖε Μᾶρκε, ἐβρόντησας ἡμῖν, σωτηρίων δογμάτων, μέγала μυστήρια, θεῖος κῆρυξ γενόμενος· ὅθεν πίστει σε, ἐκδυσωποῦμεν παμμάκαρ, πάσης θλίψεως, ἀμαρτιῶν καὶ κινδύνων, ἡμᾶς ἐλευθέρωσον.

Δόξα... Ὅμοιον.

Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου.

Τ ὁ φῶς τὸ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν Κύπρον κομίσας, εἰδώλων σκοτεινῶν, ἀπεδίωξας πλάνην, καὶ Πνεύματι ὠδήγησας, πρὸς ἀλήθειαν σώζουσαν, Μᾶρκε ἐνδοξε, ἡμῶν ἀρχαίους προγόνους· ὅθεν δέχου νῦν, εὐχαριστίας καὶ αἴνους, ὡς δόσιν εὐγνώμονα.

Καὶ νῦν... τῆς Ἑορτῆς.

Μετά την 6' Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ως ἀστέρα μέγαν σε, ἡ Ἐκκλησία, κεκτημένη ἔνδοξε, τῶν διδαγμάτων σου βολαῖς, παιδρνομένη κραυγάζει σοι Χαίροις ὦ Μάρκε, Κυρίου Ἀπόστολε.

Δόξα... Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου.

Βαρνάβα σύμψυχος, Μάρκε ἀπόστολε, ὡς συγγενῆς αὐτοῦ, ἐν πᾶσι γέγονας, τὸ Εὐαγγέλιον Χριστοῦ, κηρύττων ἐν τοῖς ἔθνεσι θαύμασι πιστούμενος, εὐσεβείας ἀλήθειαν, νόσου ἐξιώμενος, καὶ διώκων τοὺς δαίμονας· διό σε τῶν Κυπρίων τὰ πλήθη, ψδαῖς καὶ ὕμνοις ἐορτάζουσι.

Καὶ νῦν... τῆς Ἑορτῆς.

Μετά τὸν Πολυέλεον, Κάθισμα.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τὴν μνήμην τιμήσωμεν, τοῦ Ἀποστόλου πιστοί· ἐπέστη γὰρ σήμερον, πᾶσι τοῖς πέρασιν, φωτίζουσα ἅπαντας· οὗτος γὰρ τοῦ Κυρίου, ἀληθῆς ὑποφήτης, ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, ἀναδέδεικται μάρτυς· διό καὶ τοῖς τιμῶσιν αὐτόν, βρῦει ἰάματα.

Δόξα... Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου.

Α'ποστόλων γενόμενος κοινωνός, πᾶσαν Κύπρον διήλθες εὐεργετῶν, ὦ Μάρκε θεόσοφε, ἀλιεύων τοῖς λόγοις σου, καὶ πρὸς σωτηρίαν, ἐλκῶν πιστεύοντας, συνεργόν σου ἔχων, τὴν Χάριν τοῦ Πνεύματος. Ὅθεν ἐν Κυρίῳ, τέκνα σὰ γεγονότες, τιμῶμεν τὴν μνήμην σου, καὶ πρεσβείας αἰτούμεθα, ὅπως εὕρωμεν ἔλεος, ἐν ὥρᾳ ἑτασμοῦ τῆ φρικτῆ, καὶ φανῶμεν ἄξιοι τῆς κλήσεως, σὺν χοροῖς τῶν Ἀγίων, Δεσπότην δοξάζοντες.

Καὶ νῦν... τῆς Ἑορτῆς.

Τὸ Α' Ἀντίφωνον τῶν Ἀναβαθμῶν τοῦ δ' Ἦχου.

Προκείμενον, Ἦχος δ'.

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποιήσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.

Πᾶσα πνοή.

Τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον.

(Κεφ. ιδ' 46-54).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οἱ ἀπεσταλμένοι παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἐπέβαλον ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

Εἷς δὲ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος μάχαιραν ἔπαισε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ὡς ἐπὶ ληστήν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἤμην ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. Ἄλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον πάντες.

Καὶ εἷς τις νεανίσκος ἠκολούθησεν αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦσιν αὐτόν οἱ νεανίσκοι ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.

Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς.

Ὁ Ν' Ψαλμός.

Δόξα... Ταῖς τοῦ Ἀποστόλου πρεσβείαις...

Καὶ νῦν... Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις...

Στίχ. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός...

Τὸ Ἰδιόμελον.

Ἦχος πλ. β'.

Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου.

Τῆ ἀποστολικῇ σου ράβδῳ, Μάρκε θεῖε Εὐαγγελιστά, στήριξον κληρουχίαν τῆς Μεγαλονήσου ταύτης, ἣν ἰδρῶσί σου τὸ πάλαι θεολογῶν ἐπότισας· καὶ ἀποτίναξον τῶν ψυχῶν ἡμῶν τὴν κόνιν τῶν προλήψεων τῆς ἀμαρτίας, ὅπως χαίροντες γεραίρωμεν, τὴν χαρμόσυνον μνήμην σου.

Οἱ Κανόνες. Ὁ Κανὼν τῆς Ἑορτῆς καὶ οἱ Κανόνες τοῦ Ἀποστόλου.

Ὁ Κανὼν τοῦ Ἀποστόλου, οὗ ἡ Ἀκροστιχίς·

Ἦ Μάρκε, τήνδε τὴν δέησίν μου δέχου. Ἰωσήφ.
Ποίημα Ἰωσήφ ὑμνογράφου.

Ῥδὴ α'.

Ἦχος πλ. δ'. Ὑγρὰν διοδεύσας ὡσεὶ ξηράν.

Ως ἥλιος μέγας ἀνατολαῖς, τοῦ Εὐαγγελίου, καταυγάζεις πᾶσαν τὴν γῆν· διὸ τοῦ νοός μου θεῖε Μάρκε, τὸν σκοτασμόν δυσωπῶ σε ἀπέλασον.

Μακρύνας καρδίαν φθοροποιῶν, παθῶν ὤκειώθης, τῷ καλέσαντί σε Χριστῷ· ὃν νῦν ἐκδυσώπει θεῖε Μάρκε, ἀπὸ πλανήσεως ῥυσθῆναί με.

Αἰγῶνας καὶ πάγας τοῦ πονηροῦ, καὶ τὰς μεθοδείας, τὰς ἐκείνου καὶ μηχανάς, Μάρκε ἀβλαβῶς με διαβαίνειν, ἐκδυσωπῶν τὸν Σωτῆρα ἐνίσχυσον.

Θεοτοκίον.

Ρῦσθῆναί με πάσης ἐπιβουλῆς, τῶν ἐπεμβαίνοντων ἀφειδῶς μοι διὰ παντός, Παρθένε Μαρία ἐκδυσώπει, τὸν σὸν Υἱὸν καὶ Θεὸν ἰκετεύω σε.

Ἔτερος Κανὼν.

Ποίημα Θεοφάνους.

Ῥδὴ α'.

Ἦχος α'. Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος δεξιὰ.

Μάρκον τὸν θεόπτην εὐφημεῖν, ἐπικαλοῦμαι τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος, ὅπως μου ἐμπνεύσεις, φωτιστικαῖς ἀπελάσῃ τὴν ἄγνοιαν, καὶ τὸν θεῖον πλοῦτον, τὸν τῆς σοφίας δωρήσῃται.

Σοῦ τὸν θεηγόρον φωτισμῷ, καταλαμπρύνας Σωτῆρ τῷ τῆς χάριτος, κόσμῳ ἐξαπέστειλας, Λόγε Θεοῦ τῶν ἀγαθῶν ὁ αἴτιος, τὴν σὴν παρουσίαν, ἡμῖν εὐαγγελιζόμενον.

Πέτρῳ τῷ σοφῷ μαθητευθεῖς, καὶ τὴν ἐκείνου πλουτήσας υἰότητα, Μάρκε παναοίδιμε, μυσταγωγὸς ἐδείχθης μυστηρίων Χριστοῦ, καὶ συγκληρονόμος, αὐτοῦ τῆς δόξης γεγένησαι.

Θεοτοκίον.

Οὗτος Αἰγυπτίους ἐν βυθῷ, καταποντίσας νεφέλῃ τοῦ Πνεύματος, οὗτος ἐπεδήμησε, παρθενικῇ τοῖς Αἰγυπτίοις ὕστερον, καὶ διὰ τοῦ Μάρκου, αὐτοῦς τῆς πλάνης ἀπήλλαξε.

Ῥδὴ γ'.

Σὺ εἶ τὸ στερέωμα.

Κόσμον κατεφώτισας, σαῖς διδαχαῖς· διὸ δέομαι, τῆς πονηρᾶς, ῥῦσαι ἀκοσμίας, τῶν παθῶν με Ἀπόστολε.

Εἴβλυσεν ἡ γλῶσσά σου, μελισταγῆ σοφῆ δόγματα· ὅθεν βοῶ, πάσης με πικρίας, τῶν παθῶν ἐλευθέρωσον.

Τίμιος γενόμενος, ταῖς ἀρεταῖς Θεῷ ἐνδοξε, πάσης ἡμᾶς, πράξεως ἀτίμου, δυσωποῦμεν ἀπάλλαξον.

Θεοτοκίον.

Ηλιον κυήσασα, τὸν ἀγαθότατον Κύριον, Μητέρα ἀγνή, τῶν ἀμαρτιῶν μου, τὸ βαθὺ σκότος δίωξον.

Ἔτερος.

Ῥδὴ γ'.

Ὁ μόνος εἰδὼς τῆς τῶν βροτῶν.

Σ ἐ τὴν ἐνυπόστατον Χριστέ, Σοφίαν ἀνεκήρυξε, μαρμαρυγαῖς ταῖς σαῖς ἀυγαζόμενος, παντὶ τῷ κόσμῳ φανεῖσαν Δέσποτα, καὶ ζωὴν παρέχουσαν, καὶ βροτοὺς φωτίζουσαν, ὁ θεράπων σου Μᾶρκος ὁ ἔνδοξος.

Τ ὁ ρεῖθρον δεξάμενος Χριστέ, σοφίας τὸ ἀκήρατον, ὡς ποταμὸς ροιζῶν γῆς ἐπέκλυσε, θεογνωσίας φωτὶ τὰ πέρατα, σοῦ δεικνύς ὑπάρχουσαν, ἀληθῆ τὴν πρόρρησιν, ὁ αὐτόπτης σου Μᾶρκος φιλάνθρωπε.

Τ ῶ Πέτρῳ ἐπόμενος σοφέ, σοφῶς τὸ Εὐαγγέλιον, ὡς μαθητῆς αὐτοῦ διετύπωσας, θεολογίας τὸ φῶς δρεψάμενος, παρ' αὐτοῦ Ἀπόστολε, καὶ Θεοῦ τὴν ἔνσαρκον, παρουσίαν μηνύσας τρανότατα.

Θεοτοκίον.

Α ἰγύπτου τὸ πρὶν παρθενικαῖς, ἀγκάλαις ἐποχούμενος, δαιμονικοὺς βωμοὺς σὺ κατέσεισας· καὶ ταύτη πάλιν τὸν Μᾶρκον ἔπεμψας, συνετίξιν ἅπαντας, τὴν σὴν ἐνανθρώπησιν, καὶ τὸ θεῖον Χριστέ σου μυστήριον.

Τὸ Κοντάκιον τῆς Ἑορτῆς.

Εἶτα, Κάθισμα τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τ ἠν σαγήνην Κυρίου ἐπὶ τὰ πέρατα, ἐφαπλώσας συνέσχε διὰ τοῦ Πνεύματος, τοὺς ἀνθρώπους μυστικῶς καὶ προσήγαγεν, ὁ Ἀπόστολος Θεῶ, ὡς ἰχθύας λογικούς, εἰς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας· καὶ νῦν πρεσβεύει σωθῆναι, τοὺς ἀνυμνοῦντας τὴν μνήμην αὐτοῦ.

Δόξα... Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Τ ῶν εἰδώλων τὰ θράση καταβαλόν, τοῦ Σωτῆρος τὰ πάθη ἐπιποθῶν, ὦ Μᾶρκε μακάριε, ἀνεδείχθης ἀπόστολος, οὐρανόθεν πᾶσι, πηγάζων τὰ θαύματα, καὶ ἐθνῶν ἐγένου, παμμάκαρ διδά-

σκαλος· ὅθεν σου τὴν μνήμην, ἐπαξίως τιμῶντες, ἐν ὕμνοις δοξάζομεν, καὶ πιστῶς μεγαλύνομεν, θεηγόρε πανόλβιε. Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ τὴν ἀγίαν μνήμην σου.

Καὶ νῦν... τῆς Ἑορτῆς.

Ῥδὴ δ'.

Εἰσακήκοα Κύριε.

Ν υσταγμοῦ ψυχοφθόρου με, καὶ ὕπνου βαθέος, Μᾶρκε ἀπόστολε, ταῖς ἀγρύπνοις ἰκεσίαις σου, ταῖς πρὸς τὸν Δεσπότην ἐλευθέρωσον.

Δ εσμευθεῖσαν τοῖς πάθεσιν, λύσον τὴν ψυχὴν μου, λύειν Ἀπόστολε, ἐξουσίαν καὶ δεσμεῖν εἰληφώς, παρὰ τοῦ Δεσπότης παμμακάριστε.

Ε ἰς τὰ βάθη τοῦ Πνεύματος, ἔνδοξε ἐγκύπας μετὰ τοῦ Πνεύματος, ἐκ τοῦ βάθους τῆς κακίας με, πονηρῶν πνευμάτων ἐλευθέρωσον.

Θεοτοκίον.

Τ ῆς ψυχῆς μου τὰ τραύματα, ἴασαι Παρθένη τῆ μεσιτεία σου, καὶ τὸν νοῦν μου ταραττόμενον, προσβολαῖς δαιμόνων νῦν εἰρήνευσον.

Ἔτερος.

Ῥδὴ δ'.

Ἦρος σε τῆ χάριτι.

Ε ἰς πᾶσαν ὁ φθόγγος σου, τὴν γῆν ἐξελέλυθε, καὶ εἰς τὰ πέρατα σοφέ, τῆς οἰκουμένης σου τρανῶς, ρημάτων ἢ δύνამις, δαυϊτικῶς διαπρυσίως κηρύττουσα, τὴν σωτηρίαν ἡμῶν καὶ ἀνάπλασιν.

Ε ἴφανε Σωτήρ, ταῖς ἀστραπαῖς ὁ Ἀπόστολος, τῆ οἰκουμένη τὸν σεπτόν, τῆς ἀληθείας φωτισμόν, εὐαγγελιζόμενος, θεολαμπεῖ φωτοχυσία πυρσοῦμενος, πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν καὶ ἀνάπλασιν.

Τ ῆς πέτρας τὸν νοῦν, τῆς ἀβραγοῦς ἀπηώρησας, θεολογίας τῆς τοῦ σοῦ, καθηγεμόνος

ἐκφανῶς, ὃ Μᾶρκε πανέντιμε, καὶ σὺν αὐτῷ ἐν οὐρανοῖς νῦν δεδόξασαι, συναπολαύων καὶ συνοξαζόμενος.

Θεοτοκίον.

Νεφέλη ὁ Λόγος, παρθενικῇ ἐποχούμενος, τῶν Αἰγυπτίων τὰς βουλὰς, καὶ θεομάχους λογισμούς, μωράνας διέλυσε, ταῖς διδαχαῖς τοῦ θείου Μάρκου ὡς εὐσπλαγχνος, εἰς σωτηρίαν ἡμῶν καὶ ἀνάπλασιν.

ᾠδὴ ε'.

Ἵνα τί με ἀπόσω.

Η θεόπνους ψυχὴ σου, θείων ἐπιλάμψεων, δοχεῖον γέγονεν· ἀλλ' αἰτῶ σε, μάκαρ, σκοτειναῖς προσβολαῖς τοῦ ἀλάστορος, τὴν ἐμὴν καρδίαν, διὰ παντὸς ἐκτυφλουμένην, φωτισμῷ σου λαμπρῶναι Ἀπόστολε.

Νομοθέτης ἐγένου, ἐν πλαξὶ καρδιῶν τὸν καινότερον καταγράφων νόμον, ὃν τηρεῖν με δυνάμωσον ἄτρωτον, τῆς ψυχῆς μου Μᾶρκε, νῦν κατευθύνων τὰς πορείας, καὶ τοῦ πλάνου ἀπείργων τὰ ἔνεδρα.

Διανοία τελεία, Παύλῳ θείῳ κήρυκι, συμπορευόμενος, τὸν τοῦ κόσμου γῦρον, κατεφώτισας· μεθ' οὗ νῦν πρέσβευε, κοσμικῶν σκανδάλων, καὶ πειρασμῶν καὶ ἀμαρτίας, λυτρωθῆναί με Μᾶρκε ἀπόστολε.

Θεοτοκίον.

Ε'μαυτὸν κατακρίνω, ἔργα κατακρίσεως ἔχων πρὸ κρίσεως, καὶ πιστῶς βοῶ σοι· Ἡ Θεὸν τὸν Κριτὴν σωματώσασα, ἀκατάκριτόν με, ἐν τῇ τῆς κρίσεως ἐτάσει, Παναγία Παρθένε συντήρησον.

Ἔτερος.

ᾠδὴ ε'.

Ὁ φωτίσας τῇ ἐλλάμψει.

Ε'στάλαξας γλυκασμόν, εὐσεβείας τοῖς λόγοις σου, θεῖον ὄρος πανταχόθεν, ἀκτῖσι λαμπόμενον, ἐκφανθεὶς τῇ χάριτι, σαφῶς τοῦ νοητοῦ

Ἡλίου, Μᾶρκε παμμάκαρ θεόληπτε.

Ε'κ τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου, πηγὴ ἐξελήλυθας, καὶ ποτίζεις τὰς ἀυχμῶδεις, καρδίας τοῖς χεύμασι, δασιλῶς τοῦ Πνεύματος, καρπὸν ἀντὶ τῆς ἀκαρπίας, φέρειν διδάσκων Ἀπόστολε.

Σὺ τοῦ Πέτρου τοῦ μεγάλου, υἱὸς ἐχρημάτισας, καὶ ταῖς τούτου διδαχαῖς, εὐσεβῶς φωτιζόμενος, τὰς ψυχὰς ἐλάμπρυνας, τῶν σοὶ θερμῶς προσομιλούντων, Μᾶρκε θεόπτα μακάριε.

Θεοτοκίον.

Ω'ς ἄνθρωπος ἐκ Παρθένου, τεχθεὶς Αἰγυπτίους Χριστέ, ἀπεστάλης ἐκ Πατρός, ὁ ἐκλάμπσας πρὸ κτίσεως, οἷς τὸν Μᾶρκον ἔχρισας, σαφῶς αὐτοῖς μυσταγωγῶντα, θεογνωσίας μυστήρια.

ᾠδὴ ζ'.

Τὴν δέησιν, ἐκχεῶ.

Η'πέτρα σε, ἡ τῆς πίστεως Μᾶρκε, κορυφαίων ἢ κρηπὶς θεηγόρον, ὡς μαθητὴν Αἰγυπτίοις ἐκπέμπει, καὶ παιδευτὴν καὶ διδάσκαλον ἔνθεον, φωτίζοντα τούτους πολλαῖς, διδαχαῖς καὶ θαυμάτων λαμπρότησι.

Σταλάζων, καθάπερ ὄρος ἐφάνης, γλυκασμὸν θεομακάριστε Μᾶρκε· ὄθεν βοῶ· τῆς πικρίας με ῥῦσαι, τῶν ἀκαθάρτων παθῶν παμμακάριστε, ἡδύνων μου τὸν λογισμόν, θεωρίας ἐνθέοις καὶ πράξεσιν.

Ι'ἄτρευσον, τὰ ἀνίατα πάθη, τῆς καρδίας μου Ἀπόστολε Μᾶρκε, καὶ δι' ὁδοῦ στενοτάτης βαδίζειν, πρὸς ἀπαθείας με πλάτος εὐόδωσον, καὶ στένωσον τοὺς ἀφειδῶς, ἐπεμβαίνοντας τῇ ἀσθενείᾳ μου.

Θεοτοκίον.

Νενέκρωται, ζωηφόρῳ σου τόκῳ, ὁ νεκρῶσας τοὺς γενάρχας ἀπάτη, ὄθεν βοῶ· τὰ νεκροῦντά με πάθη, ζωοκυῆτορ Παρθένε ἀπέλασον, καὶ ζῶωσόν μου τὴν ψυχὴν, νεκρωθεῖσαν δειναῖς παραβάσεσιν.

Ἔτερος.

Ῥδὴ ς'.

Ἐκύκλωσεν ἡμᾶς.

Κατέβαλες ὄφρυν ἀνόμων Κύριε, καὶ ὕβριν ὑπερήφανον, ἐταπεινώσας Ἀπόστολον τὸν σόν, δείξας νικηφόρον τῇ δυνάμει σου· σὺ γὰρ ἰσχύς, τῶν ἀσθενούντων καὶ ἐπανόρθωσις.

Τὸν στέφανον τὸν τῆς ἐλπίδος ἔνδοξε, δι' οὗ νῦν στεφανούμεθα, ἐν τοῖς λόγοις σου ἐκήρυξας σοφέ, Μάρκε τὸν δημιουργὸν τῆς κτίσεως, τὸν εἰς ἡμῶν, δόξαν πλακέντα φύσει τοῦ σώματος.

Ο Πέτρος σε ὁ κορυφαῖος ἔνδοξε, σαφῶς ἐμυσταγόγησεν, εὐαγγέλιον ᾧ Μάρκε τὸ σεπτόν, δείξας ὑπρέτην σε τῆς χάριτος· σὺ γὰρ ἡμῖν, θεογνωσίας τὸ φῶς ἐφήπλωσας.

Θεοτοκίον.

Τὴν Αἴγυπτον τὴν πρὶν ἐν σκότει Κύριε, Παρθένου Θεομήτορος, κατελάμπρυνας ὡς βρέφος προελθὼν, ταύτης θριαμβεύσας ματαιότητα, ταῖς διδαχαῖς, τοῦ θεηγόρου Μάρκου φιλάνθρωπε.

Κοντάκιον.

Ῥωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ.

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Ε ὕψους λαβὼν, τὴν χάριν τὴν τοῦ Πνεύματος ῥητόρων πλοκάς, διέλυσας Ἀπόστολε, καὶ τὰ ἔθνη ἅπαντα, σαγηνεύσας Μάρκε ἀοίδιμε, τῷ σῷ Δεσπότη προσήγαγες, τὸ θεῖον κηρύξας Εὐαγγέλιον.

Ἔτερον.

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Τοῦ Πέτρου δειχθεὶς, φυτεία θεοφύτευτος, καὶ μάρτυς στερρός, καὶ μύστης καὶ ἀπόστολος, τοῦ Χριστοῦ δεικνύμενος, τῶν θαυμάτων ἔβλυσας χάριτας, καὶ τὴν περίγειον ἠύφρανας, αἰτούμενος Μάρκε, τοῦ σωθῆναι ἡμᾶς.

Ὁ Οἶκος.

Τὸν ἐραστὴν τῆς θείας σοφίας, καὶ ἀπόστολον πάντες τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ὧδαῖς ἁσμάτων τιμήσωμεν· οὗτος γὰρ πέλων ἐν σωφροσύνη, Εὐαγγέλιον πᾶσι προῦπογράφει, τοῦ ἐν σαρκὶ τοῖς ἀνθρώποις ὀφθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ τούτου τὰ σεπτὰ πάθη, καὶ τὴν ἔγερσιν, κόσμφ κατήγγειλεν, ἐν ᾧ τὰ ἔθνη ἐφώτισε, τρισυπόστατον σέβειν Θεότητα, αἰτούμενος Μάρκε, τοῦ σωθῆναι ἡμᾶς.

Συναξάριον.

Τῇ ΚΕ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, Ἀθλησις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου.

Στίχοι.

Σύροντες εἰς γῆν Μάρκον οἱ μαιφόνιοι,
Πρὸς οὐρανοὺς πέμποντες αὐτὸν ἡγνούν.

Εἰκάδι πέμπτη Μάρκον ἐνὶ χθονὶ ἄφρονες ἔλκον.

Οὗτος ὁ πανεύφημος ἀπόστολος Μάρκος πάσῃ τῇ Αἰγύπτῳ καὶ Λιβύῃ καὶ Βαρβαρικῇ καὶ Πενταπόλει, κατὰ τοὺς χρόνους Τιβερίου Καίσαρος, τὸν τοῦ Χριστοῦ λόγον κηρύξας καὶ τὸ κατ' αὐτὸν ἅγιον Εὐαγγέλιον συγγραψάμενος, Πέτρου τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων τοῦτο αὐτῷ ὑπαγορεύσαντος. Καὶ ἐν Κυρήνῃ τῆς Πενταπόλεως γενόμενος, εἶτα εἰς τὴν κατὰ Φάρον Ἀλεξάνδρειαν, κάκειθεν εἰς Πεντάπολιν, πολλὰ κατειργάσατο θαύματα, καὶ τὰς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κατακοσμήσας καὶ χειροτονήσας ἐπισκόπους καὶ λοιπῶν κληρικῶν κατεργασάμενος.

Αὐθις εἰς Ἀλεξάνδρειαν παραγίνεται, εὐρὼν δέ τινας τῶν Ἀδελφῶν ἐν τοῖς Βουκόλου, συνῆν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ εὐαγγελιζόμενος καὶ κηρύττων. Ἐνθα ἐπελθόντες αὐτὸν οἱ τῶν εἰδώλων θεραπεύοντες σχοινίοις διαλαβόντες ἔσυρον. Προσπίπτουσαι δὲ ταῖς πέτραις αἱ σάρκες αὐτοῦ κατεξαίνοντο, καὶ τὸ αἷμα τὴν γῆν ἐφοίνισσε. Ῥιφθέντι οὖν ἐν τῇ φρουρᾷ ὤφθη ὁ Κύριος προῦποφαίνων τὴν μέλλουσαν αὐτῷ διαδέχασθαι δόξαν. Μεθ' ἡμέραν δὲ πάλιν σύραντες αὐτὸν κατὰ τῆς πλατείας, ἐν τῷ σπαράττεσθαι καὶ περιθρύπτεσθαι ταῖς πέτραις, τὸ πνεῦμα τῷ Θεῷ παρέδωκεν.

Ἦν τὴν σωματικὴν μορφήν τοιόσδε. Μεσηλιξ, μιξοπόλιος, τὴν ῥῖνα ἐπ' εὐθείας ἡγμένην μακρότερον, τὰς ὀφρύας συννευούσας ἔχων, τὸν πώγωνά βαθύν, τὴν κεφαλὴν ψιλήν, τὴν χροάν ἀρίστως κεκραμένον. Συμπαθής, εὐπροσήγορος, ὡς ἀντιλάμπειν ταῖς τοῦ

σώματος χάρισι τὰς τῆς ψυχῆς ἀρετάς.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Ἡ ἀνάμνησις τῶν Ἐγκαινίων τοῦ σεπτοῦ ἀποστολείου τοῦ ἁγίου καὶ πανευφύμου κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου, τοῦ συγκειμένου ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Στίχοι.

Τελοῦμεν, Πέτρε, τῶν ἐγκαινίων μνήμην,
Οἴκου σου σεπτοῦ οἱ πιστοὶ εὐφροσύνως.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μακεδονίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Στίχοι.

Ἐκστάς, Μακεδόνιε, τοῦ φθαρτοῦ θρόνου,
Ἵμνεῖς τὸ Θεῖον σὺν Σεραφεῖμ καὶ Θρόνοις.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Ἡ ἁγία μάρτυς Νίκη ξίφει τελειοῦται.

Στίχοι.

Νίκης βραβεῖα τῇ τετμημένη Νίκη,
Νίκης βραβεὺς δίδωσιν, ὡς νικηφόρῳ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Οἱ ὀκτῶ Ὁσιομάρτυρες καὶ Ἀναχωρηταὶ ξίφει τελειοῦνται.

Στίχοι.

Ὀκτῶ συνεκκόπτουσιν ἀνδρῶν ἀχένας,
Ἵπὸ ζυγὸν τὸν σὸν δαμασθέντων, Λόγε.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Ἁθλησις τοῦ Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ Κυπρίου, ἐν πόλει τῆς Πτολεμαῖδος, τῇ 25ῃ Ἀπριλίου ἐν ἔτει 1752.

Στίχοι.

Γεώργιος νῦν τῷ Γεωργίῳ ἅμα,
Νέος παλαιῷ συνετάχθη ἐνθάδε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

ᾠδὴ ζ'.

Παῖδες Ἑβραίων.

Μίαν θεότητα κηρύττων, χαρακτηῆρσιν ἐν τρισὶ γνωριζομένην, πολυθέου τὴν γῆν, πλάνης ἀπελυτρώσω, Μάρκε Χριστοῦ ἀπόστολε, ὁδηγὲ τῶν πλανωμένων.

Ο ἄμβροις κατήρδευσας δογμάτων, τὴν ὑψηλὸν διό σε ἰκετεύω, τῶν κακῶν μου σοφέ, ἀπόπασσον τοὺς ὄμβρους, καὶ μυστικαῖς ἀρδεΐαις με, καρποφόρον δεῖξον μάκαρ.

Υ ἄλῃν ἐνέπρησας τῆς πλάνης, διδαγμάτων σου πυρὶ Χριστοῦ αὐτόπτα· τῶν παθῶν μου διό, κατάφλεξον τὴν ὕλην, καὶ ἐσβεσμένον ἀναψον, τῆς καρδίας μου τὸν λύχνον.

Θεοτοκίον.

Δός μοι βοήθειαν Παρθένε, ὁδηγοῦσα με πρὸς τρίβους μετανοίας, προσβολαῖς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ πάσαις μεθοδείαις, διὰ παντὸς τρεπόμενον, πρὸς ἀτόπους ἐνθυμήσεις.

Ἔτερος.

ᾠδὴ ζ'.

Σὲ νοητὴν Θεοτόκε.

Ταῖς θεΐκαῖς, ἀστραπαῖς πυρσοῦμενος, ἀνανακλάσεις μυστικῶς, ἀντιπέμπεις αὐγοειδεῖς, πᾶσι παμμακάριστε· Λόγον γὰρ ἐκήρυξας, σεσαρκωμένον τὸν ἄναρχον, τὸν αἰνετὸν τῶν Πατέρων, Θεὸν καὶ ὑπερένδοξον.

Θεουργικαῖς, Παντουργεῖ δυνάμεσι, τὸν θεηγόρον Μαθητὴν, καθοπλίσας θαυματουργόν, τοῦτον ἀπετέλεσας· νόσους γὰρ ἀπήλασε, καὶ μαλακίας ἴασατο, ὁ αἰνετὸς τῶν Πατέρων, Θεὸς καὶ ὑπερένδοξος.

Τῆ τοῦ Σταυροῦ, μαθητὰ ῥωννύμενος, θεία δυνάμει τοὺς ἐχθροὺς, ἀπελαύνεις τοὺς νοητούς, πάντα δὲ ἀνώρθωσας, Μάρκε παναοίδιμε, θεογνωσίας διδάγμασι, τὸν αἰνετὸν ἀνυμνῶν, Θεὸν καὶ ὑπερένδοξον.

Θεοτοκίον.

Στήλην αὐτός, ἐν Αἰγύπτῳ ἔστησας, Εὐαγγελίου συγγραφὴν, τῷ τεχθέντι ἄνευ σπορᾶς, ἐκ τῆς Θεομήτορος, ῥήσεσιν ἐπόμενος, τοῦ Ἡσαΐου πανένδοξε, τὸν αἰνετὸν καταγγέλλων, Θεὸν καὶ ὑπερένδοξον.

Ῥδὴ η'.

Ἑπταπλασίως κάμινον.

Εν ἀμελείᾳ πάντοτε, διεξάγων τὸν βίον μου, τὸν ἀγαθοδότην παροργίζω Κύριον· διό σε Ἀπόστολε, ὡς ἀγαθὸν προστάτην μου, νῦν καθικετεύω τῇ θερμῇ σου πρεσβείᾳ· μετάνοιάν μοι δίδου, κατανύξει τελείᾳ, ἐκπλύνουσάν με πάσης, κηλίδος ἀμαρτίας.

Χειμαζομένην πάντοτε, ἐπηρείαις τοῦ ὄφεως, Μάρκε θεηγόρε τὴν ἐμὴν διάνοιαν, πρὸς ὄρμον σωτήριον, τῆς ἀπαθείας ἴθυνον, κύματα κακίας, ἐκφυγοῦσαν τελείως, καὶ σῶσόν με βοῶντα· Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Οτε τῷ θείῳ βήματι, παραστήσομαι κρίνεσθαι, λόγον ἀποδώσων ὧν ἐν βίῳ ἤμαρτον, προστάτην σε εὔροιμι, τῶν ἀναγκῶν ῥυόμενον, καὶ τοῖς δεξιοῖς με ἀριθμοῦντα προβάτοις, Ἀπόστολε Κυρίου, ὁ προστρέχων τῇ σκέπη, τῇ σῆ ἐν πεποιθήσει, καὶ πόθῳ σε γεραίρων.

Θεοτοκίον.

Υπεραγία Δέσποινα, υπεράγιον τέξασα, Κύριον τῆς δόξης ἐκτενῶς ἰκέτευε, κατακυριεύοντος, καὶ ἀναιδῶς πειράζοντος, πλάνου καὶ ἐχθροῦ, πάντας ἡμᾶς λυτρωθῆναι, τοὺς πίστει μελωδοῦντας· Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἄτερος.

Ῥδὴ η'.

Ἐν καμίνῳ Παῖδες.

Τὸν τεχθέντα Λόγον ἐκ Πατρός, πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, τὴν φύσιν τὴν τῶν ἀνθρώπων, ἐνδυσάμενον Χριστὸν, ἐκήρυξας ἐνδοξε, τοῖς βοῶσι· Πάντα τὰ ἔργα, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Τὸν δίδόντα λύτρον ἑαυτόν, τῆς ἡμῶν ἀμαρτίας, καὶ πάθει τοὺς πεπτωκότας, ἀναστή-

σαντα Χριστὸν, ἐδόξασας ἐνδοξε, καὶ ἐβόας· Πάντα τὰ ἔργα, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Τὴν τοῦ Πέτρου Εὐαγγελιστά, διδασκαλίαν Μάρκε, πανσόφως διὰ γραμμάτων, ἀνετύπωσας πιστοῖς, θεόφρον Ἀπόστολε, τοῖς βοῶσι· Πάντα τὰ ἔργα, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον.

Η Παρθένος τὸν Ἐμμανουήλ, βαστάζουσα ὡς βρέφος, ἐπέστη τοῖς Αἰγυπτίοις· οἷς ὡς ἐκλαμπρος ἀστήρ, ὁ Μάρκος ἀπέσταλται, ἀνακράζων· Πάντα τὰ ἔργα, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ῥδὴ θ'.

Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ ὁ οὐρανός.

Ισχῦϊ νευρωθεῖσά σου ἡ ψυχὴ, τοῦ ἀγίου μακάριε Πνεύματος, πᾶσαν ἰσχύν, ὤλεσεν ἀνίσχυρον τοῦ ἐχθροῦ, οὗ τῆς κακίας ῥύσαι με, πάντοτε φυλάττων με ἀβλαβῆ, καὶ πρόθυμον πρὸς πᾶσαν, ἀγίαν ἐργασίαν, ἐπιτελῶν τῇ μεσιτείᾳ σου.

Ω Μάρκε Ἀποστόλων ἡ καλλονή, ἀρετῶν καλλοναῖς με καλλώπισον καὶ ταῖς ἐν σοί, θείαις ὠραιότησι τὴν ἐμὴν, καρδίαν καθωράϊσον, ὅπως μετὰ πάντων τῶν ἐκλεκτῶν, Θεῷ εὐαρεστήσας, τῆς ἄνω Βασιλείας, ἀξιωθῶ πίστει γεραίρων σε.

Συνόμιλος Ἀγγέλων ἀποφανθείς, Ἀποστόλων ἐδείχθης συγκάθεδρος, περιλαβὼν, τῷ Εὐαγγελίῳ πᾶσαν τὴν γῆν, ὡς ἀετὸς ὑπόπτερος· ὅθεν δυσωπῶ σε Μάρκε σοφέ, βαρούμενον τὸν νοῦν μου, πολλαῖς φιληδονίαις, τῆς ἀπαθείας πτεροῖς κούφισον.

Η δίκη ἐπὶ θύραις ἡ φοβερά· ταπεινὴ μου ψυχὴ διανάστηθι, ἔργα φωτός, πράττουσα καὶ βόησον τῷ Χριστῷ· ταῖς ἱεραῖς δεήσεσι, Μάρκου τοῦ σοφοῦ Εὐαγγελιστοῦ, οἰκτείρησον καὶ σῶσον, καὶ τῆς αἰωνιζούσης, λύτρωσαι τότε κατακρίσεως.

Θεοτοκίον.

Φιλίας με δολίας καὶ βλαβεράς, τῆς πρὸς σάρκα Παρθένε διάρρηξον, ὅπως Θεῶ, πάντοτε τὰ φίλα ἐπιτελῶν, πᾶσαν κακίαν φύγοιμι, πάσης τε κακίας ἐκμακρυνθῶ, ὕμνων σου ἀενάως, τὴν θείαν προστασίαν, δι' ἧς πιστοὶ πάντες σωζόμεθα.

Ἔτερος.

Ἔδὴ θ'.

Τύπον τῆς ἀγνῆς λοχείας σου.

Φθάσας τὴν πηγὴν τὴν ἄφθορον, τῆς τρισηλίου θεοφάντορ ἐλλάμπειως, καθαρώτερον, κατατρυφᾶς καὶ τρανότερον, τῆς θεώσεως τῆς ὑπὲρ ἔννοιαν, Ἀγγέλοις συγχορευῶν, ἀκαταπαύστως παμμακάριστε.

Πέτρου κοινωνὸς ὡς δέδειξαι, διδασκαλίας καὶ τοῦ θείου κηρύγματος, τὰ οὐράνια, περιπολεύεις σκηνώματα, σὺν αὐτῷ θεορρήμον μακάριε· μεθ' οὗ καθικετεύων, μὴ διαλείπης ὑπὲρ τῆς ποιήνης σου.

Φάος τὸ τρισσῶς ἐνούμενον, μοναδικῶς τε πάλιν ξένως τρισσούμενον, ἀνεκήρυξας, πανευσεβῶς ἀξιάγαστε, φωτιζόμενος αἴγλη τῆς χάριτος· διό σε δυσωποῦμεν, ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ ἰκέτευε.

Θεοτοκίον.

Μᾶρκος ὁ σεπτὸς ἀπόστολος, τοῖς Αἰγυπτίοις ἱεράρχης δεδώρηται· οἷς ὡς νήπιος, σωματωθεὶς ἐπεδήμησεν, ἐκ Παρθένου ἀγνῆς Θεομήτορος, ὁ Κύριος τῆς δόξης, ὃν ἀνυμνοῦντες μεγαλύνομεν.

Ἐξαποστειλάριον.

Ἦχος β'. Τοῖς Μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Τῆς χάριτος σε κήρυκα, καὶ αὐτόπτην τοῦ Λόγου, καὶ ἀληθείας μάρτυρα, καὶ σοφὸν συγγραφέα, Εὐαγγελίου τοῦ θείου, σὲ γινώσκοντες Μᾶρκε, θεσπέσιε Ἀπόστολε, ἐν φῶδαῖς εὐφημοῦμεν, τὴν ἱεράν, μνήμην σου πανόλβιε καὶ αἰτοῦμεν, πρεσβεῦειν ὑπερένδοξε, τὸν Χριστὸν μὴ ἐλλείπης.

Ἔτερον.

Ἦχος γ'. Φῶς ἀναλλοίωτον Λόγε.

Σὺ τὴν υἰότητα Πέτρου, τοῦ Ἀποστόλου πλουτήσας, τοῖς Αἰγυπτίοις ἐντεῦθεν, διατυποῖς πρῶτος πάντων, τὸ Εὐαγγέλιον Μᾶρκε, δι' οὗ τὸν κόσμον φωτίζεις.

Καὶ τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τοὺς Αἴνους.

Ἰστῶμεν Στίχους δ', καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος α'. Πανεύφημοι Μάρτυρες.

Αἰγύπτου φωστήρ ὁ φαεινός, Μᾶρκος ὁ πανάριστος, κήρυξ τοῦ Λόγου ὁ πάνσοφος, Εὐαγγελίου τε, συγγραφεὺς ὁ θεῖος, εὐφημείσθω ἄσμασι, καὶ θεῖοις παρ' ἡμῶν μελωδήμασι· Χριστῷ πρεσβεῦει γάρ, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Δογμάτων τῶν θείων συγγραφεὺς, τοῦ Χριστοῦ γενόμενος, πᾶσαν τὴν γῆν κατεφώτισας, αὐτοῦ τὴν σάρκωσιν, καὶ τὰ θεῖα πάθη, τὴν σεπτὴν ἀνάστασιν, καὶ τὴν πρὸς τὸν Πατέρα ἀνάβασιν, κηρύξας πάνσοφε, καὶ τὰ ἔθνη πρὸς ἐπίγνωσιν, ἀληθείας, ἐλύσας ἀπόστολε.

Τοῦ Πέτρου τοῦ θείου ὀπαδός, εὐπειθῆς γενόμενος, Μᾶρκε Κυρίου ἀπόστολε, ταῖς τούτου πάνσοφε, διδαχαῖς πειθήσας, τοῦ ἀγίου Πνεύματος, τῇ χάριτι λαοὺς κατεφώτισας, τῶν Αἰγυπτίων τε, καταυγάσας τὴν διάνοιαν, καὶ τὴν πόλιν, αὐτῶν κατεκόσμησας.

Ἄομοιον.

Ἀθανασίου Σιμωνοπερίτου.

Τοῦ Παύλου συνέκδημος ὀφθείς, καὶ Βαρνάβα ἄγιε, πᾶσαν τὴν Κύπρον ἐφώτισας, τούτοις ἐπόμενος· καὶ τὸ φῶς Κυρίου, ὧδε ἐγκατέσπειρας· διό σε θεῖε Μᾶρκε δοξάζομεν, παρακαλοῦντές σε· τὴν Κυπρίων νῆσον φύλαττε, ἱκετεύων, Χριστὸν τὸν φιλόνητον.

Δόξα... Ἦχος πλ. α'.

Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου.

Ως τοῦ φωτός τοῦ Θεοῦ Λόγου υἱός καὶ ὑπὲρ-
ρέτης, τὴν σινδόνα τῆς ἀρχαίας πλάνης ἀπὸ
τῆς Κύπρου ἀπέβαλες, ἐνταῦθα ἀποστολικῶς καὶ
σὺ πορευθεῖς, σὺν Παύλῳ καὶ Βαρνάβῃ τοῖς χρι-
στομύσταις· τοῖς δὲ σημείοις συνεργούμενος
θαυμαστῶς, θέμεθλος ἄσειστος γέγονας τῆς ἀλη-
θοῦς πίστεως, πολλοὺς πρὸς τὴν σωτηρίαν ἀγα-
γών. Διὸ Μάρκε εὐαγγελιστὰ καὶ ἀπόστολε θεῖε,
ἔπαρον τὰς χριστογράφους χεῖράς σου καὶ αὐθις,
καὶ ἐγγάραξον ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἀνεξαλεί-
πτως τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Χάριτος, ἵνα πρεσβεῖαις
σου τύχωμεν τοῦ θείου ἐλέους, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
κρίσεως.

Καὶ νῦν... τῆς Ἑορτῆς.

Δοξολογία Μεγάλη, καὶ Ἀπόλυσις.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ.

Τὰ Τυπικά, οἱ Μακαρισμοί, καὶ ἐκ τῶν Κανόνων
τοῦ Ἀποστόλου ἢ γ' Ὁδὴ τοῦ α' καὶ ἢ ζ'
Ὁδὴ τοῦ β'.

Ὁ Ἀπόστολος.

Προκείμενον, Ἦχος πλ. δ' (Ψαλμ. ιη').

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ.

Καθολικῆς Α' Ἐπιστολῆς Πέτρου
τό Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. ε' 6-14).

(Ζῆτει τῇ 25ῃ Ἀπριλίου).

Αδελφοί, ταπεινώθητε ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖ-
ρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ.
Πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐ-
τόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν. Νήψατε, γρηγο-
ρήσατε· ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠ-
ρῶμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ ᾧ ἀντί-

στητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν πα-
θημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖ-
σθαι.

Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς
τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὀλί-
γον παθόντας, αὐτὸς καταρτίσει ὑμᾶς, στηρίξει,
σθενώσῃ, θεμελιώσῃ αὐτῷ ἢ δόξα καὶ τὸ κρά-
τος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς
λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ
ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ,
εἰς ἣν ἐστήκατε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἢ ἐν Βαβυλῶνι
συνεκλεκτῇ καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου. Ἀσπάσασθε
ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.

Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ἀμήν.

Ἀλληλουῖα (γ). Ἦχος α' (Ψαλμ. πη').

Στίχ. Ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμά-
σιά σου, Κύριε.

Ὁ Θεὸς ὁ ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων.

Τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον.

(Κεφ. ζ' 7-13).

(Ζῆτει τὸ Εὐαγγέλιον εἰς ἀνομβρίαν).

Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, προσκαλεῖται ὁ Ἰησοῦς
τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἤρξατο αὐ-
τοὺς ἀποστέλλειν δύο, δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐ-
ξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων...

Κοινωνικόν.

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ,
καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα
αὐτοῦ.

Μεγαλυνάριον.

Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου.

Χαίροις Ἀποστόλων συγκοινωνέ, ἀνεψιῆ
Βαρνάβα, Κύπρου θεῖε νυμφαγωγέ, Μάρκε
χριστοφόρε, στόμα γλυκὸ Δεσπότη, καὶ Λόγου
ὑπῆρέτα, φωτοειδέστατε.

ΠΗΓΑΙ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

1. Πηγαί.

α) Χειρόγραφοι κώδικες.

- 1) Paris. gr. 1564, ff. 57^b-60.
- 2) Paris. gr. 1575, ff. 58^b-60.
- 3) Paris. gr. 341, ff. 370-377.
- 4) Paris. gr. 1573, ff. 270^a-274^a.
- 5) Χειρόγραφον Βιβλιοθήκης Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου 85, Μηναιὸν Ἀπριλίου, τοῦ ἔτους 1386, φφ. 86^b-90^a.
- 6) Sinait. gr. 623, ff. 105^a-107.
- 7) Sinait. gr. 637, ff. 31^a-35.

β) Ἐντυποι ἐκδόσεις.

1) Josef Schirò, *Analecta Hymnica Graeca e codicibus eruta Italiae inferioris*, VIII, *Canones Aprilis*, Constantinus Nikas, collegitet instruxit, Roma 1970, σσ. 302-311, 437.

2) Μηναιὸν τοῦ Ἀπριλίου, Ἐκδότης Π. Π. Παρασκευόπουλος, Ἐν Ἀθήναις 1904, σσ. 101-105.

3) Μηναιὸν τοῦ Ἀπριλίου, ὑπὸ Νικολάου Π. Παπαδοπούλου πρωτοπρεσβυτέρου, Ἐκδότης Μιχαὴλ Σαλίβερος Α. Ε., Πραξιτέλους 4, Ἀθήναι 1949, σσ. 232-239.

Βιβλιοθήκη Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου, ἀρ. 716B.

4) Μηναιὸν τοῦ Ἀπριλίου, Ἐκδοσις «Τὸ Φῶς», Ἐν Ἀθήναις 1961, σσ. 188-195.

5) Μηναιὸν τοῦ Ἀπριλίου, Ἐκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἐπανεκδοσις γ', Ἐν Ἀθήναις 1981, σσ. 101-105.

6) Ὁρολόγιον τὸ μέγα, Ἐκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἐκδοσις Θ', Ἐν Ἀθήναις 1986, σ. 342.

7) Ἰ. Γαβρᾶ, Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου, Ἐν Ἀθήναις 1890, σσ. 116-117.

8) Κ. Παπαγιάννη, Ἀνθολόγιον τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ, Τόμος Β', Θεσσαλονίκη 1993, σσ. 368-375.

9) Χαριλάου Ἰ. Παπαϊωάννου, Τὸ 2215^E χειρόγραφον τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ ἐν τῇ Μητροπόλει Κιτίου τῆς Κύπρου, Ἐν Ἀθήναις 1923, Τὸ Συναξάριον σ. 110.

10) Juan Mateos, *Le Typicon de la Grande Église*, Roma 1962, σ. 272.

11) Ῥωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ ὕμνοι, Τόμος τρίτος, Μέρος α'. Κονδακάρια τοῦ Σινᾶ, ὑπὸ Νικολάου Α. Λιθαδάρα, Ἐν Ἀθήναις 1957, σσ. πβ'-πγ', ριγ', σξ'.

12) Ε. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου, δ. φ., Ταμείον Ἀνεκδότων Βυζαντινῶν ἁσματικῶν κανόνων, Ἀθήναι

1996, σ. 191.

γ) Μηχανογραφεμένον πρωτότυπον.

Ἀναπληρωματικὰ τροπάρια τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ἀνεψιοῦ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Βαρνάβα (25 Ἀπριλίου). Συνετέθησαν ἐν Ἁγίῳ Ὁρει τοῦ Ἁθωνος, ὑπὸ Ἀθανασίου ἱερομονάχου Σιμωνοπετρίτου, Ὑμνογράφου τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, διὰ τὰ «Κύπρια Μηναιᾶ», ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Σίμωνος Πέτρας, τῇ 10ῃ Μαΐου 1999.

δ) Κανὼν Παρακλητικός.

Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν Μᾶρκον, ποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὑμνογράφου Χαραλάμπους Μ. Μπούσια, Διδάκτορος Χημικοῦ, ἐγκρίσει τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. κ. Χρυσόστομου, προνοία καὶ ἐπιμελεία τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρεσβυτέρου κ. Παρασκευᾶ Παπαμιχαήλ, Ἐκδοσις Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, Ἀρχάγγελος Λευκωσίας 1999.

ε) Μαρτύριον - Ἐγκώμια - Συναξάρια.

1) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, ex codice M. S. 866 Bibliothecae Vaticanae, *Acta Sanctorum*, Aprilis, tomus III, (1675), σσ. XLVI-XLVII.

2) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου Ἀλεξανδρείας, ex codice Reg. Paris. 881, *Saec. XI, P.G.*, τόμ. 115, σσ. 163-170.

3) Ἀθλησις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, Μηνολόγιον Βασιλείου αὐτοκράτορος, P.G., τόμ. 117, σσ. 421-424.

4) H. Delehay, Ἀθλησις τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, *Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae e codice Sirmondiano*, Propylaeum ad *Acta Sanctorum Novembris*, Βρυξέλλαι 1902, Ἀπριλίου 25, σσ. 627-630.

5) Προκοπίου διακόνου καὶ χαρτοφύλακος, Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν Μᾶρκον, P.G., τόμ. 100, σσ. 1188-1200.

6) Νικήτα τοῦ Παφλαγόνο, Λόγος εἰς τὸν ἅγιον καὶ πανεύφημον ἀπόστολον Μᾶρκον τὸν εὐαγγελιστὴν, P.G., τόμ. 105, σσ. 284-300.

7) Βίος τοῦ Μάρκου κατὰ Σωφρόνιον, Θεοφυλάκτου

Ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας, Ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον, P.G., τόμ. 123, σ. 488.

8) Βίος τοῦ Μάρκου ἐκ τῆς τοῦ Δωροθέου μάρτυρος καὶ Τυρίων ἐπισκόπου Συνόψεως, Θεοφυλάκτου Ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας, Ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον, P.G., τόμ. 123, σ. 489.

9) M. Bonnet, Acta apostolorum apocrypha, Partis Alterius, Volumen alterum, Darmstadt 1959, σσ. 292-302 Περίοδοι καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Βαρνάβα τοῦ ἀποστόλου.

10) F. Halkin, Les actes apocryphes de Saint Héraclide de Chypre, disciple de l' apôtre Barnabé, *Analecta Bollandiana*, τόμ. 82, (1964), σσ. 133-169.

11) Corpus Christianorum, Series Graeca 26, Hagiographica Cypria, Brepols-Turnhout 1993, P. Van Deun, Sancti Barnabae laudatio auctore Alexandro Monacho, Sanctorum Bartholomaei et Barnabae, Vita e menologio imperiali derpompta, J. Noret, Vita Sancti Auxibii.

12) H. Delehaye, P. Peeters, M. Coens, B. Gaiffier, P. Grosjean, F. Halkin, Martyrologium Romanum, Propylaeum ad Acta Sanctorum Decembris, Bruxellis 1940, σσ. 155-156.

13) Νεοφύτου τοῦ Ῥοδινοῦ, Περὶ ἡρώων, στρατηγῶν, φιλοσόφων, ἁγίων καὶ ἄλλων ὀνομαστῶν ἀνθρώπων, ὅπου ἐβγήκασιν ἀπὸ τὸ νησὶ τῆς Κύπρου, Ἐν Ρώμῃ, ἀχθ', παρ. 68.

14) Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ, Ἱστορία χρονολογικὴ τῆς νήσου Κύπρου, ἀψηπ', Ἐνετίησιν ἐν ἔτει 1788, σσ. 34, 345-346, 352.

15) Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Συναξαριστῆς τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, τόμ. Β', Ἀθήνησι 1868, σσ. 108-110.

16) Κωνσταντίνου Χρ. Δουκάκη, Μέγας Συναξαριστῆς, Ἀπρίλιος, Ἐν Ἀθήναις 1892, σσ. 405-407.

17) H. Delehaye, Saints de Chypre. *Analecta Bollandiana*, τόμ. 26, 1907, σσ. 236, 238, 262.

18) Ἰωάννου Χάκκεττ, Ἱστορία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, κατὰ μετάφρασιν καὶ συμπλήρωσιν Χαριλάου Ἰ. Παπαϊωάννου, τόμ. Α', Ἐν Ἀθήναις 1923, σσ. 11, 12, 41, τόμ. Β', Ἐν Πειραιεῖ 1927, σσ. 167-170, 197, 217-218.

19) Μανουὴλ Ἰ. Γεδεών, Βυζαντινὸν Ἑορτολόγιον, Μνήμαι τῶν ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι τῶν μέσων τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, ἐορταζομένων Ἀγίων ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1899, σσ. 96, 57-58 Ἀπριλίου 25, Ἰανουαρίου 11.

20) Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, πρ. Λεοντοπόλεως, Ἀγιολόγιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, 1935, Ἐκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σσ. 301-302 Μάρκος ἀπόστολος ἐκ τῶν Ο' (Ὀκτωβρίου 30), σσ. 303-304 Μάρκος ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστῆς (Ἀπριλίου 25).

21) Μιχαὴλ Ἰ. Γαλανοῦ, Οἱ βίοι τῶν ἁγίων τοῦ Μηνολογίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Μὴν Ἀπρίλιος, ἔκδ.

α' 1906, ἔκδ. β' 1951, ἔκδ. γ' 1988, σσ. 97-99.

22) Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. κ. Μακαρίου Γ', Κύπρος, ἡ ἁγία νῆσος, Ἀθήναι 1968, σσ. 33-34, Λευκωσία 1997, σ. 39.

23) Παπασταύρου Παπαγαθαγγέλου, Μορφές ποὺ ἄγιασαν τὴν Κύπρο, δ' ἔκδ., Λευκωσία 1988, σσ. 321-327, ε' ἔκδ., Λευκωσία 1998, σσ. 328-333, 564.

24) Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου, Ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστῆς Μάρκος (25 Ἀπριλίου), ἐν «Ὁ Ζωοποιὸς Σταυρός», ἀρ. 15, Ἀπρίλιος 1987, σσ. 29-31.

25) Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου, Ἀσματικὴ ἀκολουθία τῶν ἐν Κύπρῳ ἁγίων, Κύπρος 1988, σσ. 39, 42, 64, 81, 113, 132, 153.

26) Macaire, hiéromoine de Simonos-Petras, Le Synaxaire, Vies des Saints de l' Église Orthodoxe, tome quatrième, Avril (16 au 30), Mai, Juin, Éditions «To Perivoli tis Panaghias», Thessalonique 1993, σσ. 83-88.

27) Θεοχάρους Σχίτζα, Ἀπὸ τὸ Ἑορτολόγιον, 25.4.1963. Ὁ εὐαγγελιστῆς Μάρκος, ἐν «Ρήματα ζωῆς», ἔτος Γ', ἀρ. 121, Λευκωσία 21 Ἀπριλίου 1963, σ. 64.

28) Ἀνδρέα Βαρνάβα, Οἱ Ἅγιοι ποὺ γεννήθηκαν ἢ συνδέθηκαν μὲ τὴν Κύπρο στὰ χρόνια τῶν Ἀποστόλων, ἐν «Ὁρθόδοξη Μαρτυρία», Χειμῶνας 1992, ἀρ. 36, σσ. 50-51 Ἅγιος Μάρκος.

29) Τὸ δημοσιευόμενον εἰς τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν Συναξαρίου ἐβασίσθη ἐπὶ τοῦ Paris.gr. 1575 φ. 596, ἐπειδὴ τὸ ἐθεωρήσαμεν ὡς τὸ ἀρχαιότερον.

2. Βοηθήματα.

α) Μελέται.

1) F. Halkin, Bibliotheca Hagiographica Graeca, τόμ. II, Βρυξέλλαι 1957, σσ. 77-79, Auctarium B. H. G., Βρυξέλλαι 1969, σσ. 122-123, Novum Auctarium B. H. G., Βρυξέλλαι 1984, σσ. 135-136. Marcus evangelista. - April 25.

2) H. Follieri, Initia Hymnorum Ecclesiae Graecae, vol. III, σ. 597, Vol. I, σ. 365, Vol. V, pars altera, Città del Vaticano 1966, σσ. 223 Μάρκος ἀπ. ἐκ τῶν Ἑβδομήκοντα, ἀνεπιδὸς ἀπ. Βαρνάβα, ἐπ. Ἀπολλωνιάδος (Oct. 30, Jun 22), 223-224 Μάρκος ἀπ. καὶ εὐαγγελιστῆς (April 25).

3) L. Petit, Bibliographie des Acolouthies Grecques, Βρυξέλλαι 1926, σσ. 136, XXV.

4) Γεωργίου Ἰ. Δέρβου, Χριστιανικὴ Γραμματολογία, τόμ. Α', Ἀθήναι 1903, σ. 270 Μάρκος.

5) Παναγιώτου Ν. Τρεμπέλα, Ὑπόμνημα εἰς τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον, Ἀθήναι 1951, σσ. 3-24 Προλεγόμενα.

6) Βασιλείου Ἀντωνιάδου, Εἰσαγωγή εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, Ἐν Ἀθήναις 1937, σσ. 17-23 Τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον.

7) Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Ἀρχιεπισκόπου

Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας (62-1934), Ἀλεξάνδρεια 1935, σσ. 47-66.

8) Σάββα Ἀγουρίδου, Μᾶρκος, ἐν «Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. 8ος, Ἀθήναι 1966, σσ. 748-755.

9) Ἰωάννου Π. Τσικνοπούλλου, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Πάφου, Λευκωσία 1971, σσ. 27-44 Διάδοσις καὶ ἐπικράτησις τοῦ Χριστιανισμοῦ.

10) Daniele Papebrochio, Die vigesima nova Junii, De Sancta Maria, matrona hierosolymitana, matre Joannis qui et Marcus, Acta Sanctorum, Junii, tomus V, MDCCIX, σσ. 475-476.

11) H. Delehay, P. Peeters, M. Coens, B. Gaiffier, P. Grosjean, F. Halkin, Martyrologium Romanum, Propylaeum ad Acta Sanctorum Decembris, Bruxellis 1940, σσ. 261-262 Dies vicesimus nonus Junii, Junii 29 In Cypro Sanctae Mariae, matris Joannis qui cognominatus est Marcus.

12) Νεοφύτου τοῦ Ῥοδινοῦ, Περὶ ἡρώων, στρατηγῶν, φιλοσόφων, ἁγίων καὶ ἄλλων ὀνομαστῶν ἀνθρώπων, ὁποῦ ἐβγήκασιν ἀπὸ τὸ νησὶ τῆς Κύπρου, Ἐν Ῥώμῃ ἀχνθ', παρ. 126 Ἡ Ἁγία Μαρία, μητέρα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, ὁποῦ ἐπονομάσθη Μᾶρκος.

13) Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ, Ἱστορία χρονολογικὴ τῆς νήσου Κύπρου, ἀσπῆ', Ἐνετίησιν ἐν ἔτει 1788, σ. 352 Ἡ Ἁγία Μαρία μήτηρ Ἰωάννου, τοῦ μετονομασθέντος Μάρκου. Ἐορτάζεται Ἰουνίου κθ'.

14) Ἰωάννου Χάκκεττ, Ἱστορία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, κατὰ μετάφρασιν καὶ συμπλήρωσιν Χαριλάου Ἰ. Παπαϊωάννου, τόμ. Β'. Ἐν Πειραιεῖ 1927, σ. 197 Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰωάννου Μάρκου, ὡς ἀδελφὴ τοῦ ἀπ. Βαρνάβα, πρέπει νὰ περιληφθῆ ἐν τῷ κυπριακῷ Ἀγιολογίῳ.

15) Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. κ. Μακαρίου Γ', Κύπρος, ἡ ἁγία νήσος, Ἀθήναι 1968, σ. 33, Λευκωσία 1997, σ. 38 Μαρία. Ἦτο ἀδελφὴ τοῦ Ἀπ. Βαρνάβα καὶ μήτηρ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. Ὑπὸ τῶν Κυπρίων χρονογράφων καταριθμεῖται μεταξὺ τῶν Ἁγίων τῆς Κύπρου.

16) Ἰερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου, Ἀσματικὴ ἀκολουθία τῶν ἐν Κύπρῳ ἁγίων, Κύπρος 1988, σσ. 132, 154 Μαρία. Ἦτο ἀδελφὴ τοῦ Ἀπ. Βαρνάβα καὶ μήτηρ Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ. Ἐορτάζεται τὴν 29ην Ἰουνίου.

17) Ἰωάννου Τσικνοπούλλου, Ὁ Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος, ἐν «Ἀπόστολος Βαρνάβας», τόμ. λα', σσ. 82-91, 206-213.

18) Μάρκου Ἀ. Σιώτου, Ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος, ὡς ὑπέρμαχοι τῆς ἐνότητος τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἐν «Ἀπόστολος Βαρνάβας», τόμος ἀναμνηστικὸς ἐπὶ τῇ 50ετηρίδι τοῦ περιοδικοῦ, Λευκωσία 1975, σσ. 133-191.

19) Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Ἀ. Παπαδοπούλου, Περὶ τῶν Ὁ Ἀποστόλων, ἐν «Ἐκκλησιαστικὸς Φᾶρος», Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τόμ. ΙΣΤ', 1917, σ. 462.

20) Λουκᾶ Χαρ. Φίλη, Τὸ πρόβλημα τῶν Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου, Ἐν Ἀθήναις, β' ἔκδοσις 1977, σσ. 200, 203, 217-218, 58, 61-64, 187, 88, 90.

21) Χρήστου Κ. Οἰκονόμου, Οἱ ἀπαρχὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν Κύπρου, α' ἔκδ., Θεσσαλονίκη 1985, β' ἔκδ., Λευκωσία 1991, γ' ἔκδ., Πάφος 1996, σσ. 99-155 Ἡ συμμετοχὴ Κυπρίων στὴν πρώτη Ἐκκλησία, σσ. 182-204 Ἡ δράση τοῦ Βαρνάβα καὶ τοῦ Μάρκου στὴν Κύπρου, σσ. 205-305 Ἡ διήγησις Πράξ. 13, 1-12, σσ. 306-449 Ἐρμηνευτικὴ ἀνάλυσις τῆς διηγήσεως Πράξ. 13, 1-12, σσ. 451-454 Συμπεράσματα.

β) Ναογραφία.

1) Γεωργίου Ἀ. Σωτηρίου, Τὰ Βυζαντινὰ μνημεῖα τῆς Κύπρου, Ἀθήναι 1935, πίν. 15-18.

2) Γεωργίου Ἀ. Σωτηρίου, Ὁ ναὸς καὶ ὁ τάφος τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα παρὰ τὴν Σαλαμίνα τῆς Κύπρου, ἐν «Κυπριακαὶ Σπουδαί», τόμ. Ι, 1937, σσ. 175-187, εἰκ. 1-3.

3) Ἀθανασίου Σακελλαρίου, Τὰ Κυπριακά, τόμ. Α', Ἐν Ἀθήναις 1890, Ἀνατύπωσις Ἰδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', Λευκωσία 1991, σ. 180.

4) Cl. Cobham, The Churches and Saints of Cyprus, London 1910, σσ. 24, 32, 26.

5) G. Jeffery, A description of the Historic Monuments of Cyprus, Nicosia 1918, σσ. 237-239.

6) R. Gunnis, Historic Cyprus, β' ἔκδ., Λονδῖνον 1947, σσ. 11-12, 23, 224-225, 418-419, 420.

7) Ν. Κυριαζῆ, Ἅγιοι ἐν Κύπρῳ καὶ οἱ ναοὶ τῶν, ἐν «Ἀγάπη», Λευκωσία, Ἰανουάριος 1946, ἔτος Γ', τεύχος Γ', σ. 21 Βαρνάβας, Μᾶρκος Ἀἵματολή.

8) Ἀθηνᾶς Ταρσοῦλη, Κύπρος, τόμ. Α', Ἀθήναι 1955, σσ. 33, 36, 282, 331, τόμ. Β', Ἀθήναι 1963, σσ. 48-49, Μᾶρκος ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς, σσ. 41-52 Ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας.

9) Ἀθανασίου Παπαγεωργίου, Ἡ Παλαιοχριστιανικὴ καὶ Βυζαντινὴ τέχνη τῆς Κύπρου, Λευκωσία - Κύπρος 1966, σσ. 5-6.

10) Ἀθανασίου Παπαγεωργίου, Ἡ Παλαιοχριστιανικὴ καὶ Βυζαντινὴ ἀρχαιολογία καὶ τέχνη ἐν Κύπρῳ κατὰ τὸ ἔτος 1964, Λευκωσία - Κύπρος 1965, σσ. 16-20.

11) Ἀθανασίου Παπαγεωργίου, Ἡ Παλαιοχριστιανικὴ καὶ Βυζαντινὴ ἀρχαιολογία καὶ τέχνη ἐν Κύπρῳ κατὰ τὰ ἔτη 1967-1968, Λευκωσία 1970, σσ. 30-31.

12) Ἀθανασίου Παπαγεωργίου, Βαρνάβα Ἀποστόλου μοναστήρι, ἐν «Μεγάλῃ Κυπριακῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ», τόμ. 3ος, Λευκωσία 1985, σσ. 157-159.

γ) Εἰκονογραφία.

1) A. and J. Stylianou, The painted Churches of Cyprus, London 1985, σσ. 496-499 The origin of the prerogatives of the Church of

Cyprus, σσ. 47, 68, 102, 182, 184, 188, 194, 213, 214, 216, 222, 224, 236, 242, 243, 310, 320, 398, 450 Mark, Evangelist St.

2) Ἀθανασίου Παπαγεωργίου, Εἰκόνες τῆς Κύπρου, Ἔκδοση Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου, Λευκωσία 1991, σσ. 173 Ὁ Ἀπόστολος Μάρκος, Καθολικὸ τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου, 175 Ὁ Ἀπόστολος Μάρκος Ἐκκλησία τῆς Παναγίας Καθολικῆς, Πελέντρι.

3) A. Papageorgiou, The cathedral of St. John the evangelist, Nicosia, Cyprus 1999 σ. 37. The vision of Archbishop Anthemios, the discovery of the body of St. Barnabas, the presentation of the Gospel of St. Matthew to the Emperor Zeno and the privileges granted by Emperor Zeno to Archbishop Anthemios.

δ) Λαογραφικὴ παράδοσις.

1) Νεάρχου Κληρίδου, Χωριὰ καὶ πολιτεῖες τῆς Κύπρου, Λευκωσία Κύπρου 1963, σσ. 114, 148, 228 Κορμακίτης, Λιβερά, Σόλοι.

2) Νεάρχου Κληρίδου, Μοναστήρια στὴν Κύπρο, Θρύλοι καὶ παραδόσεις, ἔκδ. 6' βελτιωμένη, Λευκωσία - Κύπρου 1958, σσ. 16-25 Τὸ μοναστήρι τοῦ Ἀποστόλου

Βαρνάβα.

3) Ν. Γ. Κυριαζῆ, Τὰ μοναστήρια ἐν Κύπρῳ, Λάρναξ 1950, σ. 30 Ἀπ. Βαρνάβας + Ἀμμοχ. α. Ἀρχιεπ.

4) Χαραλάμπους Παπαδοπούλλου, Ἐπὶ τὰ ἵχνη τῶν Ἀποστόλων (Βαρνάβα καὶ Παύλου, τῶν ἀπὸ Σαλαμίνοσ διελθόντων τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου), ἐν «Κυπριακὰ Χρονικά», ἔτος Γ', τεύχος ΙΒ', Δεκέμβριος 1925, σσ. 277-280.

5) Κ. Ρ. Kyrris, Saint Barnabas and Saint Paul in Cyprus, ἐν Πρακτικὰ Α' Παγκ. Συνεδρ. Ἑλλην. Πολιτισμοῦ. Ἑλληνιστικὴ περίοδος, Λευκωσία 1974, σσ. 97-125.

6) Ἄντρου Παυλίδη, Μάρκος εὐαγγελιστής, ἐν «Μεγάλη Κυπριακὴ Ἐγκυκλοπαίδεια», τόμ. 9ος, Λευκωσία 1988, σσ. 333-334, Κορμακίτης, Κορμακίτης ἀκρωτήρι, αὐτόθι, τόμ. 7ος, Λευκωσία 1987, σσ. 222-223, Λιβερά, αὐτόθι, τόμ. 9ος, Λευκωσία 1988, σσ. 160-161.

7) Παύλου Νεοφύτου, Κακολιμιονίν, ἐν «Μ. Κ. Ε.», τόμ. 6ος, Λευκωσία 1987, σ. 186, βλ. καὶ Ἀ. Παυλίδη, Λιμανοῦδι ὄρμος, ἐν «Μ. Κ. Ε.», τόμ. 9ος, Λευκωσία 1988, σ. 168.

